

ทิศทางการพัฒนา กลไกจัดการระดับพื้นที่ ศปก. จังหวัด อ่างทอง อปท.

เพื่อขับเคลื่อนการแก้ปัญหาดูอุบัติเหตุทางถนนอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้

① ทิศทางขับเคลื่อนงาน .. ระดับสากล

“วิถีแห่งระบบที่ปลอดภัย” Safe System approach

② โจทย์สำคัญ ..

1. ทำอย่างไร “ทัพหน้า” (ท้องถิ่น-ชุมชน) จะตระหนักและเข้ามาเป็นแนวร่วมขับเคลื่อนการแก้ปัญหาในพื้นที่
2. ฐานคิด/อุปสรรค สำคัญ → เป็นเรื่องปัจเจก (จิตสำนึก สันดาน ฯลฯ)

③ แนวทางขับเคลื่อนงานให้ยั่งยืน

1. เน้นขยับกลไก (A) สร้าง “เจ้าภาพ” (แนวร่วม) ที่ใกล้ชิดปัญหามากที่สุด
2. สร้างการเรียนรู้ .. feedback loop ที่สั้นที่สุด, ความเสี่ยงพื้นที่สะท้อนให้ “เจ้าภาพ” ได้รับรู้
3. ใช้ข้อมูล ทั้ง case base (Swiss Cheese / Story Telling) + problem base

Foundations, Principles, Components

WORLD BANK GROUP
Transport

5 principles หลักคิด/หลักการ

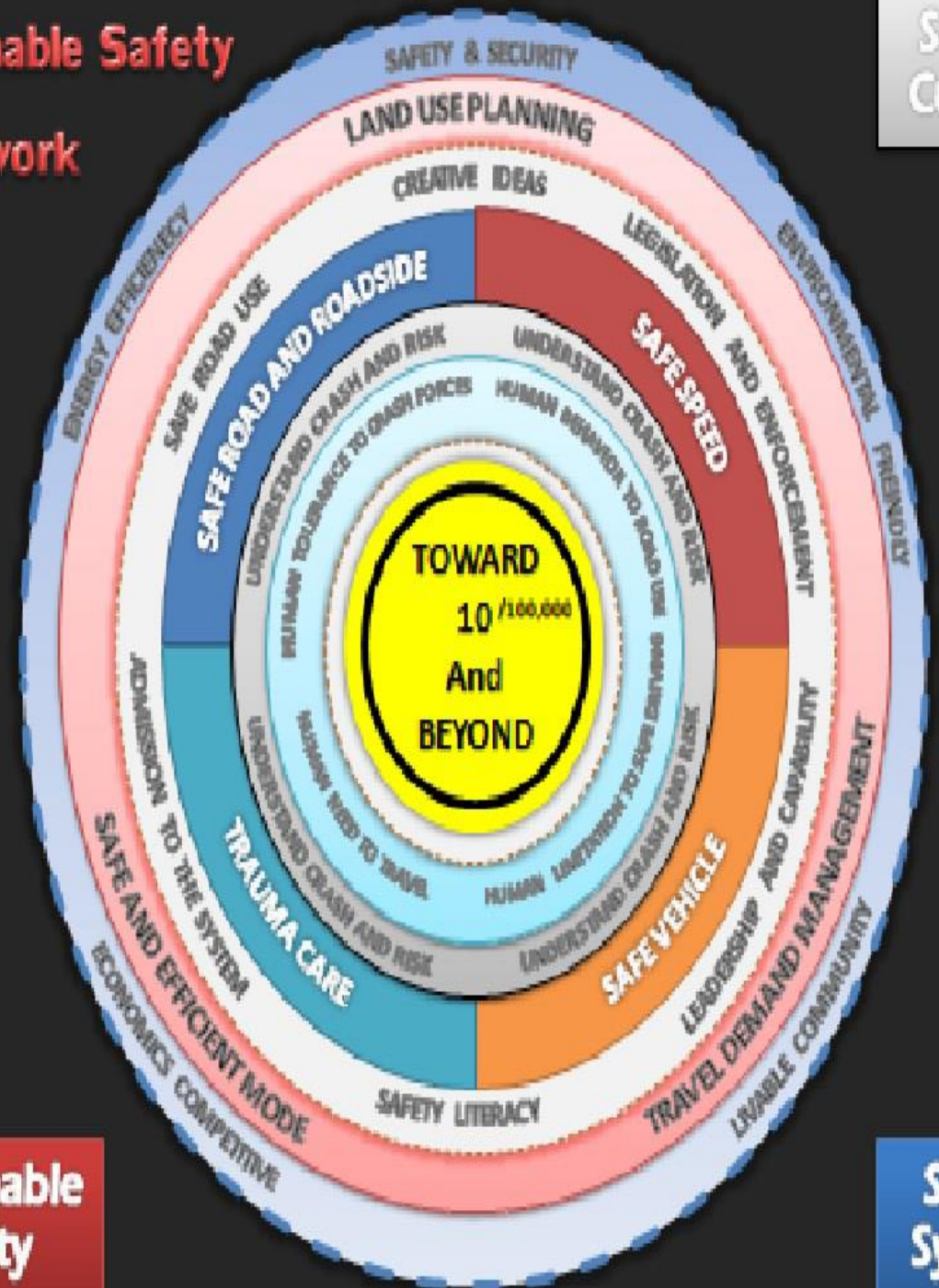
7 mechanisms กลไกจัดการ

8 interventions 8 มาตรการสำคัญ

Sustainable Safety

Framework

2.0

Safety Culture

Sustainable Safety

Safety System

5 พื้นฐาน 7 หลักการ และ 8 องค์ประกอบของวิธีแห่งระบบที่ปลอดภัย

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยความปลอดภัยทางถนน พ.ศ. 2554

นปถ-ศปถ.
ส่วนกลาง

ระเบียบ/ข้อสั่งการ

A. กลไกการทำงาน

- พัฒนาบุคลากร (กรรมการ/อนุกรรมการ)
- ระบบข้อมูลสารสนเทศ
- แผนงานบูรณาการ
- กำกับติดตามประเมินผล

B. ประเด็นความเสี่ยง

- พฤติกรรมเสี่ยง (หมวกฯ/เมา/เร็ว/ขลย)
- กายภาพเสี่ยง (จุดเสี่ยง/จุดอันตราย)
- ยานพาหนะ (จยย. , รถนักเรียน ฯ)

ศปถ.
จังหวัด

ศปถ.อำเภอ
พชอ.

ศปถ.
อปท.

คณะกรรมการ

พี่เลี้ยงทางวิชาการ

เจ้าภาพหลัก

สถานศึกษา (รร./ศพด.)
สถานประกอบการ ชุมชน ฯลฯ

สภาพแวดล้อม

สังคมและกฎหมาย
กายภาพ

พฤติกรรมเสี่ยง

(ตามบริบทพื้นที่)
คน - รถ - ถนน

ลดการบาดเจ็บ

เสียชีวิต

เชื่อมบน

เชื่อมล่าง

มีคณะทำงาน
มีศูนย์ / ระบบข้อมูล
มีแผนงาน
การติดตามประเมินผล

Feedback loop สะท้อนข้อมูล

ข้อ ๒๑ ให้คณะกรรมการ ศปถ. อำเภอ มีอำนาจหน้าที่ในเขตอำเภอ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนปฏิบัติการ แผนงาน โครงการ และงบประมาณในการป้องกัน และลดอุบัติเหตุทางถนนของอำเภอ และประสานแผนปฏิบัติการ แผนงาน และโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอ ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนของจังหวัด

(๒) ดำเนินการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนในเขตอำเภอ

(๓) เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ แผนงาน โครงการ และรายงานการดำเนินงานให้คณะกรรมการ ศปถ. จังหวัดทราบ

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนในเขตอำเภอ

(๕) จัดให้มีศูนย์ข้อมูลและสถิติอุบัติเหตุทางถนนของอำเภอ

(๖) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานต่อสาธารณะ

(๗) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ ศปถ. จังหวัด เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางหรือมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนในระดับอำเภอ

(๘) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ ตามที่เห็นสมควร

(๙) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการ ศปถ. จังหวัด มอบหมาย

โครงสร้าง

ศปถ.อำเภอ

ประธาน : นายอำเภอ
รอง : ผกก.สภ.
: ป.อาวุโส
เลขานุการ : ป.ป้องกัน
ผช.เลขา : ผช.สสอ.
: รอง ผกก.สภ.

กรรมการ

- หน.ส่วนราชการ
- ภาคเอกชน
- ประธานเครือข่าย รร.
- นายก อบต. / กำนัน

อนุกรรมการ ศปถ.อำเภอ

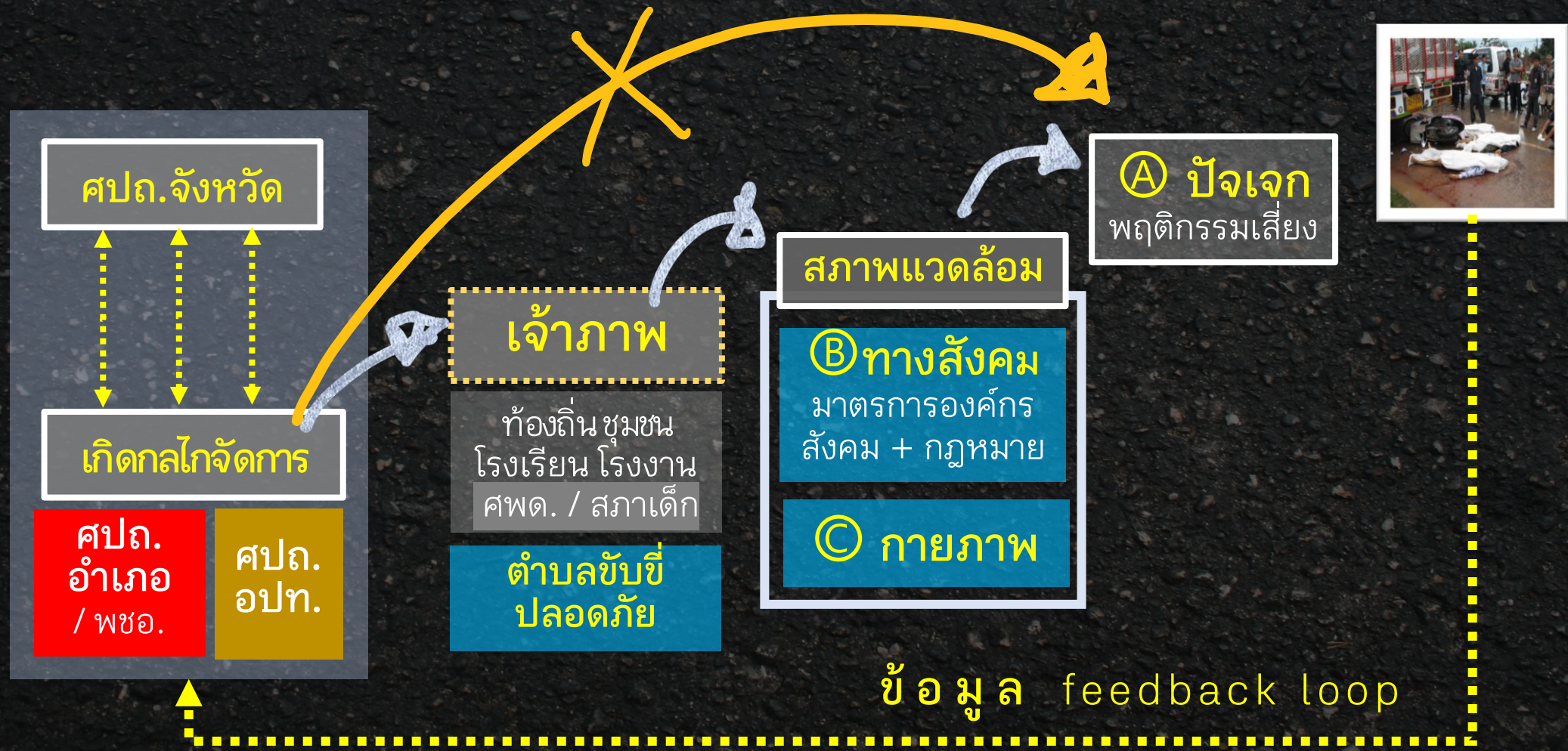
ประธาน : ท้องถิ่นอำเภอ
รอง : สสอ. / ป.ป้องกันฯ
เลขานุการ: ปลัด อบต.ตรวจ
ผช.เลขา : หน.ฝ่ายการพยาบาล
: หนวก. สธ.

กรรมการ

- ตำรวจ 1
- พยาบาล ER 1
- สธ. 4
- อปท. 1(หน.สง.ปลัด)

บทเรียน .. การจัดการกลไก ศปถ.ให้ทำงานต่อเนื่อง

1. ศปถ.อำเภอ ขยับกลไกทำงาน ไม่ต่อเนื่อง ไม่ถึงท้องถิ่น // ขาดข้อมูล feedback
2. ศปถ.อำเภอ/หน่วยงาน .. แก้ปัญหาแทน “เจ้าภาพ” (ไม่ได้สร้างความเป็นเจ้าของ + ระบบงาน)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยความปลอดภัยทางถนน พ.ศ. 2554

นปถ-ศปถ.
ส่วนกลาง

ระเบียบ/ข้อสั่งการ

A. กลไกการทำงาน

- พัฒนาบุคลากร (กรรมการ/อนุกรรมการ)
- ระบบข้อมูลสารสนเทศ
- แผนงานบูรณาการ
- กำกับติดตามประเมินผล

B. ประเด็นความเสี่ยง

- พฤติกรรมเสี่ยง (หมวกฯ/เมา/เร็ว/ขลย)
- กายภาพเสี่ยง (จุดเสี่ยง/จุดอันตราย)
- ยานพาหนะ (จยย. , รถนักเรียน ฯ)

ศปถ.
จังหวัด

ศปถ.อำเภอ
พชอ.

ศปถ.
อปท.

คณะกรรมการ

พี่เลี้ยงทางวิชาการ

เจ้าภาพหลัก

สถานศึกษา (รร./ศพด.)
สถานประกอบการ ชุมชน ฯลฯ

สภาพแวดล้อม

สังคมและกฎหมาย
กายภาพ

พฤติกรรมเสี่ยง

(ตามบริบทพื้นที่)
คน - รถ - ถนน

ลดการบาดเจ็บ

เสียชีวิต

เชื่อมบน

เชื่อมล่าง

มีคณะทำงาน
มีศูนย์ / ระบบข้อมูล
มีแผนงาน
การติดตามประเมินผล

Feedback loop สะท้อนข้อมูล

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยความปลอดภัยทางถนน พ.ศ. 2554

กลไกจัดการ (A)
 สร้างความเข้มแข็ง
 ศปถ.อปท. +
 เจ้าภาพ เพื่อเข้ามา
 จัดการความเสี่ยง
 สำคัญ (B)

ขับเคลื่อน (A)
 กลไกจัดการสู่เป้าหมาย
 “ตำบลขับขี่ปลอดภัย”

กลไกจัดการ	(ตัวอย่าง) แผนปฏิบัติการในการขับเคลื่อน
① ด้านโครงสร้าง/ คนทำงาน	1. ตั้ง / พัฒนา “อนุกรรมการ” ศปถ.อำเภอ 2. ผช.สสอ. มาร่วมเป็นเลขานุการ ร่วม
② ด้านข้อมูล feedback loop	1. มีการรวบรวมกรณีเจ็บรุนแรง/ตาย (case base : hadon’s + swiss cheese model) .. นำเคส → วิเคราะห์ → เสนอ ศปถ.อำเภอ 2. ประมวลสถานการณ์ ให้เห็นภาพรวม
③④ แผนงานและ ติดตามประเมินผล	1. พัฒนา ศปถ.อปท. เพื่อให้เกิด “เจ้าภาพ” และแผนจัดการ “สภาพแวดล้อม” → พฤติกรรมเสี่ยง → ลดเจ็บ/ตาย

การผลักดัน Implement ความปลอดภัยทางถนน

นโยบาย

รัฐบาล
นปถ.

อำนาจการ

ศปถ.
ศปถ. จังหวัด

ปฏิบัติการ

ศปถ. อำเภอ
ศปถ. อปท.

หน่วยงานหลัก

บูรณาการ ทิศทาง
เป้าหมาย งบประมาณ
กำกับติดตาม ประเมิน

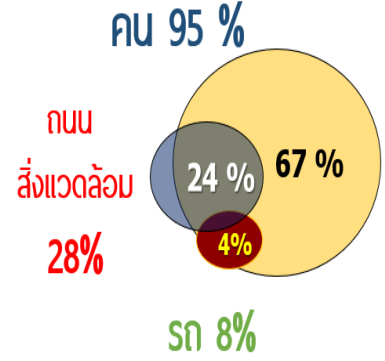
A พัฒนา
กลไก

บูรณาการกับแผน
ปกติแต่ละหน่วยงาน

เกิดโครงสร้างในระดับอำเภอ-
ตำบล และ "ชุมชน" (เจ้าภาพ)

B เกิดแผนบูรณาการ
"ความเสียง"
ต้องทำร่วมกัน

หมวด 100 % เม, เร็ว รถ มร.
ปิด U turn, ตัดต้นไม้ใหญ่ริมทาง

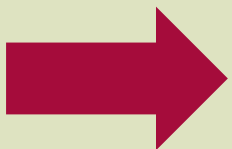
↑ เพิ่มมาตรการ
↑ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

มาตรการ
บริหารจัดการ

เมาแล้วขับ
ไม่ใช้อุปกรณ์นิรภัย ฝ่าไฟแดง
โทร-ขับ ขับรถประมาท
ไม่มีใบขับขี่ ง่วงแล้วขับ
ขับรถเร็วเกินกฎหมายกำหนด
เด็กขี่ จยย. ย้อนศร
แข่งที่คับขัน ตัดหน้ากระชั้นชิด
ฝ่าฝืนสัญญาณจราจร ฝ่าไฟแดง
ไม่ใช้อุปกรณ์นิรภัย ไม่มีใบขับขี่
ย้อนศร โทร-ขับ
ชนท้าย

ขยับ จุดคานงัด
ให้ชิดกับปัญหา
(ท้องถิ่น ชุมชน องค์กร)

เสียชีวิต 22,356 ราย
บาดเจ็บ 388,073 ราย

Charwit Somrak สาเหตุที่แท้จริงคือความมีระเบียบวินัยของคนในประเทศไทยที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ มักร่างวินแฉวบีที่เอสอ่อนนุชซับซ้อนศรทุกวันตำรวจสนพระโชนงยังไม่ทำอะไรเลย

ถูกใจ · ตอบกลับ · 1 สัปดาห์

3

Sorranan Chantakun

สันดานคนลัวนๆ

3 วัน ถูกใจ ตอบกลับ

เลี้ยวซ้ายเลี้ยวขวา ต้องดูดีๆคับ..สติ สติ สติ..สติมา ปัญญาเกิด สติเถลิด ไม่เกิดปัญญา.

ถูกใจ · ตอบกลับ · 5 สัปดาห์

ประมาณกันเองก่อเป็นอย่างนี้ ละสมควรแล้ว

ถูกใจ · ตอบกลับ · 9 สัปดาห์

นิสัยลัวนๆไม่ต้องโทษอย่างอื่น ถ้าให้คนญี่ปุ่น หรือเยอรมันย้ายมาอยู่ไทย ชักเดือน อุบัติเหตุลดเกิน 80% แน่ๆ

ถูกใจ · ตอบกลับ · 5 วัน

Toey Pariny จิตสำนึกไม่มีครับ

ถูกใจ · ตอบกลับ · 1 สัปดาห์

Sompop Lak

มันอยู่ที่สันดานคน

16 ชม. ถูกใจ ตอบกลับ

สนใจไ้พวกย้อนศร ดายโหงชะ

ถูกใจ · ตอบกลับ · 1 สัปดาห์

นิสัยคนไทยก็แบบนี้แหละ

ถูกใจ · ตอบกลับ · 12 สัปดาห์

กลไกเสริม

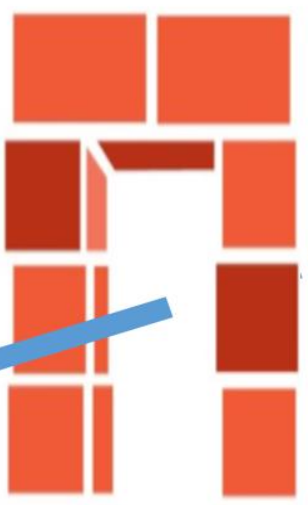
พชอ.
ตำรวจ
สภาเด็ก
ฯลฯ

กลไกหลัก

ศปท.
อำเภอ

ศปท.
อปท.

Social
Risk

มาแล้วขับ
ไม่ใช่อุปกรณ์นิรภัย ผ้าไฟแดง
โทร-ขับ
ไม่มีใบขับขี่
ง่วงแล้ว
ขับรถเร็วเกินกฎหมายกำหนด
เด็กขี่ จยย. ย้อนศร
แข่งที่คับขัน ตัดหน้ากระชั้นชิด
มาแล้วขับ ผ้าไฟ
ไม่มีใบขับขี่
ไม่ใช่อุปกรณ์นิรภัย
ย้อนศร ชนท้าย โทร-ขับ

สร้างการรับรู้ โดยใช้ ① ข้อมูลเชิงลึก

② กระบวนการมีส่วนร่วม

โจทย์สำคัญ

1. ทำอย่างไร.. ท้องถิ่น-ชุมชน
หน่วยงานองค์กรจะลุกขึ้นมา
เป็น “เจ้าภาพ”

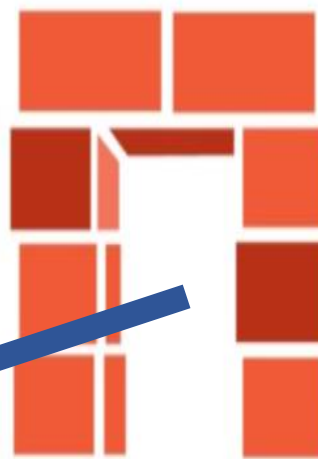
2. ทำอย่างไร.. “เจ้าภาพ” จะสร้าง
มาตรการทางสังคม เพื่อสร้าง
สภาพแวดล้อม (สังคม + กายภาพ)
เพื่อ “ลด-เปลี่ยน” พฤติกรรมเสี่ยง

ใครห้าม = เจอแรงต้าน

- ถูกหาว่ามายุ่งเรื่องชาวบ้าน
- สุ่มเสี่ยงกับความสัมพันธ์

Social
Risk

ทำจนชิน → normalization

ใครแปลกแยก = ตัวประหลาด
(เด็กใส่หมวก เข้ากลุ่มไม่ได้)

ไม่กินเหล้ากับเพื่อน = ไม่รักกันจริง

HEALTH RISK
ความเสี่ยงสุขภาพ

Hierarchy of Risks

(การจัดลำดับความเสี่ยง)

ความเสี่ยงทางสังคม
(Social Risks)

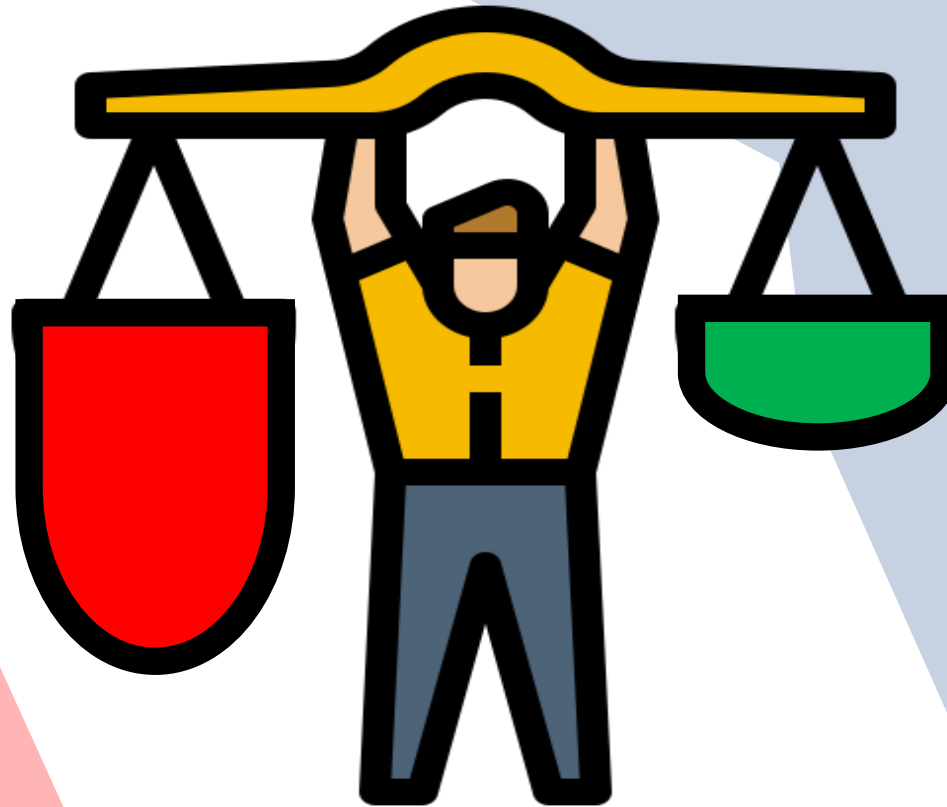
“รายได้”

“สัมพันธภาพ” “อาชีพ”

“เศรษฐกิจกำหนด”

“ตำแหน่งแห่งที่ทางสังคม”

“ความมั่นคงในชีวิต” “บรรทัดฐาน”

ความเสี่ยงทางสุขภาพ
(Health Risks)

พฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ
ที่อาจทำให้บาดเจ็บ/
พิการ/ตาย

ปัจจัย กำหนดสุขภาพ

“ เป็นแนวคิดที่ช่วยทำให้ผู้ปฏิบัติงาน ป้องกันแก้ไขปัญหาสุขภาพมี “กรอบ” (แว่นตา) ที่ใช้มองสุขภาพในแบบ “องค์รวม” เพราะ ปัญหาสุขภาพในปัจจุบันมีความสัมพันธ์ และเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมที่ปัจเจกนั้นสังกัดอยู่ ทั้งยัง รวมถึงไปถึงระบบที่เกี่ยวข้อง ”

Ⓐ

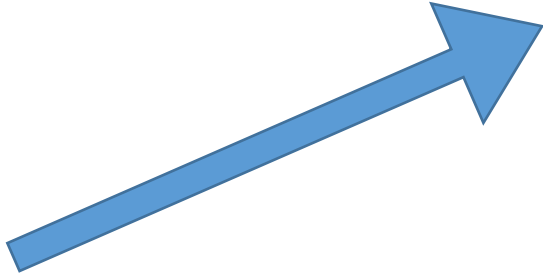
**พฤติกรรม
พปค.จอดรถ**

**↓ อันตราย
เด็กข้ามถนน**

สภาพแวดล้อม

Ⓑ

**กลไกสังคม
B1 สังคม(SS.)
B2 กฎหมาย**

Ⓒ

กายภาพ

Ⓐ

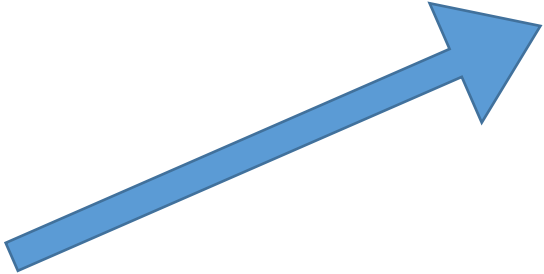
ปัจเจก

ขับเคลื่อนเร็ว
ในชุมชน

สภาพแวดล้อม

Ⓑ

กลไกสังคม
B1 ข้อกำหนด
(ท้องถิ่น-ชุมชน)
B2 กฎหมาย

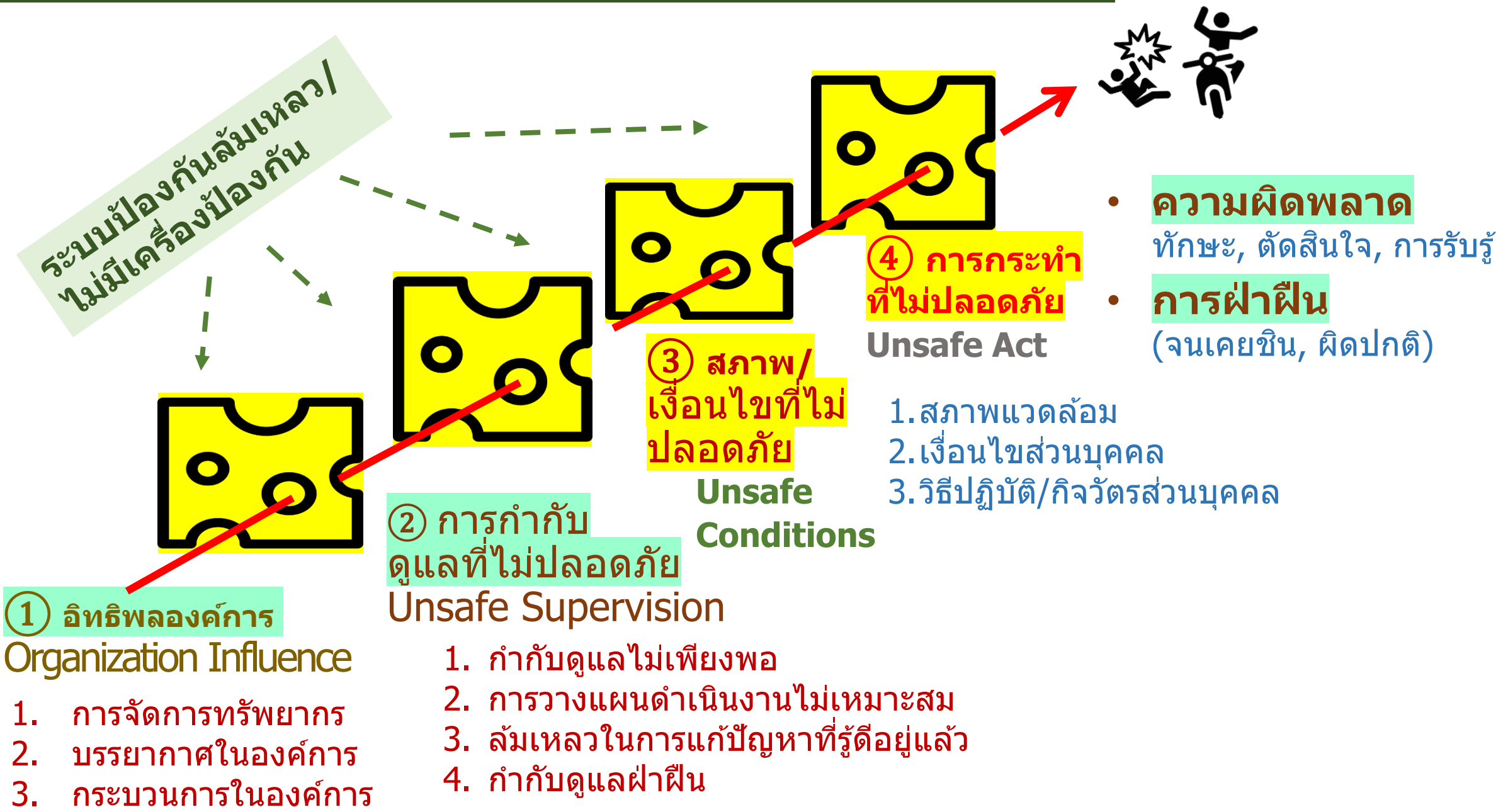
Ⓒ

กายภาพ

หมดปัญหาการรถขยับ

แบบจำลองทฤษฎีเนยแข็ง (SWISS CHEESE MODEL): ศ.เจมส์ เรียสัน

สถานที่จุดเกิดเหตุ ทางแยกบ้านโสกวังทรายขาว ต.ศรีสุข อ.สีชมพู จ.ขอนแก่น หลัก กม.ที่ 20-21

<https://www.google.com/maps/place/@16.7210345,102.1593172,21z/data=!4m1!1m10!4m9!1m3!2m2!1d102.1592421!2d16.7212339!1m3!2m2!1d102.1592276!2d16.7212029!3e0!3m4!1s0x0:0x0!8m2!3d16.7212029!4d102.1592276>

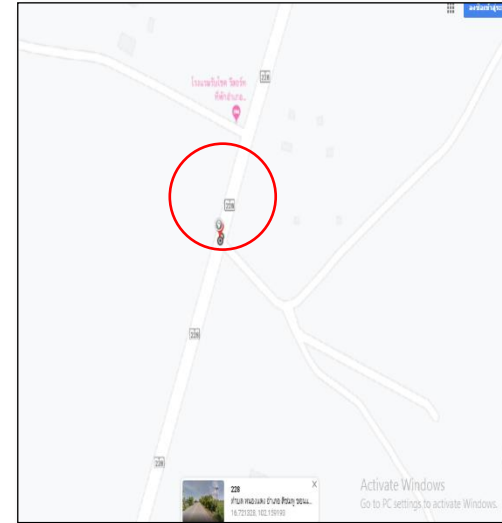
บ.
ใหม่

อ.สี
ชมพู

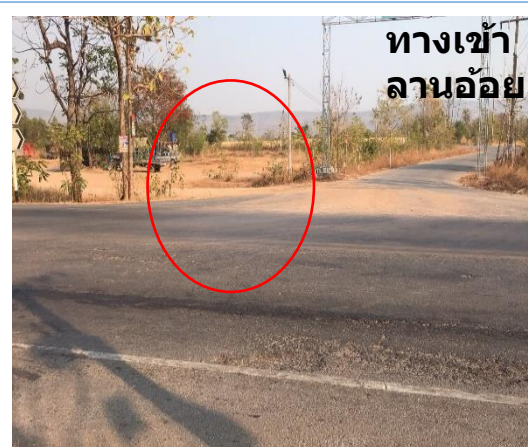
ถนน
เนิน
เหล็กน้
อย

ลานอ้อย

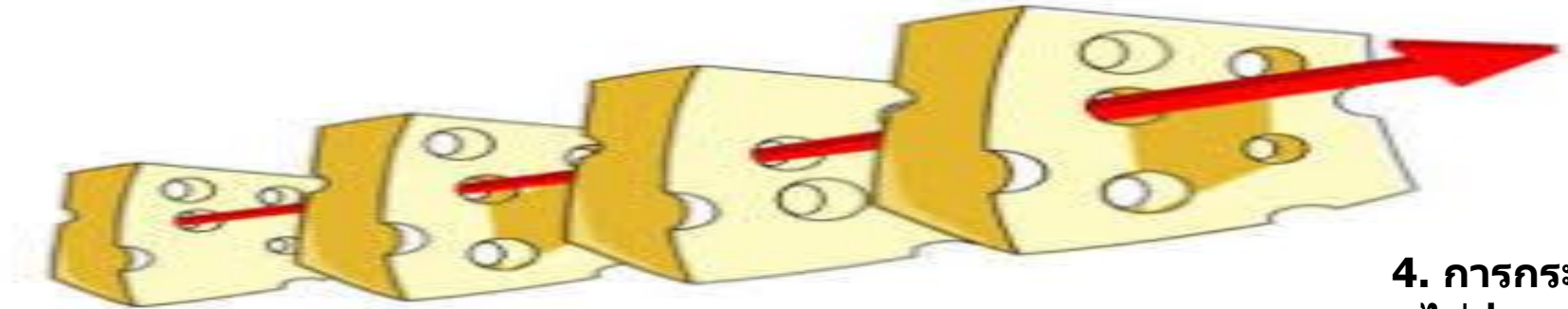
บ.
โสก

อ.ชุม

ที่มา : โครงการวิจัย การบาดเจ็บของเด็กจาก จยย. (ศคร.7 และทีมสอบสวนจังหวัด)

กลับจากโรงเรียน นร. ชี CBR เสียชีวิต 1 ศพ เจ็บ 1

1. อิทธิพล องค์การ

เด็กซี
จยย. เป็น
ภาพที่

2. การกำกับดูแล ที่ไม่ปลอดภัย

1. ชุมชนไม่ตระหนักถึงผลกระทบจากการใช้จยย. ของเด็ก
2. การบังคับใช้กฎหมาย
3. ผู้ปกครองส่งเสริมเด็กที่ขาดทักษะและไม่มีใบขับขี่ใช้จยย.
4. รร. กับเด็กอายุ < 15 ปี ขี่จยย.??

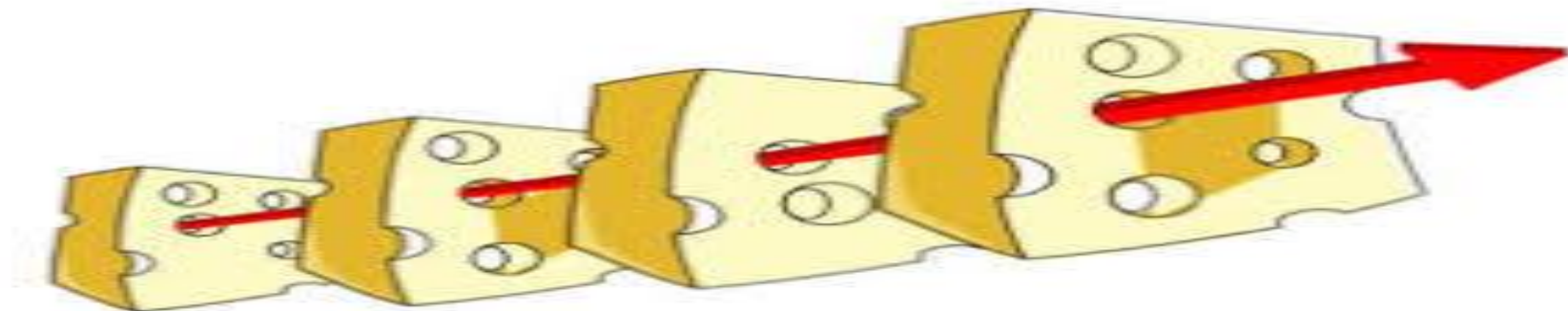
3. สภาพเงื่อนไข ที่ไม่ปลอดภัย

1. หัดขับจยย. จากเพื่อน คนในชุมชน
2. ผู้ขับขี่

4. การกระทำที่ ไม่ปลอดภัย

1. ผู้ขับขี่จยย. ขาดประสบการณ์ทักษะในการควบคุมรถในภาวะฉุกเฉิน
2. ผู้ขับขี่

รถบรรทุกพ่วง

1. อิทธิพล
องค์การ

รถบรรทุก
/ รถพ่วง
วิ่งได้ไม่
จำกัด
เวลา

2. การกำกับดูแล
ที่ไม่ปลอดภัย

ไม่มีหน่วยงาน
กำกับเรื่องเวลาใน
การวิ่งของ
รถบรรทุก/ รถพ่วง
ช่วงโรงเรียนเล็ก

3. สภาพเงื่อนไข
ที่ไม่ปลอดภัย

1. ทางเข้า
ลานอ้อยเป็น
รูปตัว S ทำ
ให้เลี้ยวเข้า
ยาก

1. ผู้ขับขี่

รถบรรทุก
พ่วงเลี้ยวรถ
เข้าลานอ้อย
กระชั้นชิด

ผังพื้นที่ทางแยกบ้านโสกสร้างวังทรายขาว

ทล. 228 ตอนชุมแพ – ห้วยสายหนัง ที่ กม.21+000

- ข้อเสนอแนะกรมทางหลวง**
1. ขยับทางเข้า - ออกรถบรรทุก
 2. ติดตั้งป้ายเตือน รถบรรทุกเข้า - ออก
 3. ติดตั้งไฟกระพริบ
 4. ตัดแต่งกิ่งไม้ที่บดบังการมองเห็น
 5. เคลื่อนย้ายป้ายที่บดบังการมองเห็น

ที่มา : โครงการวิจัย การบาดเจ็บของเด็กจาก จยย. (สคร.7 และทีมสอบสวนจังหวัด)

บทเรียน .. การพัฒนากลไก สปถ. (ผ่าน อุดร สระแก้ว นครสวรรค์ ฯลฯ)

กรอบพัฒนากลไก	การพัฒนา / กิจกรรม	ผลลัพธ์ / เป้าหมาย	ข้อพิจารณา / เสนอแนะ
(๑) โครงสร้าง / พัฒนาทีม	<ul style="list-style-type: none"> - อบรม เครื่องมือ ๕ ชั้น - จัด zone พัฒนา 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดแกนระดับ จว. และอำเภอ - เกิด สปถ.อปท.เข้มแข็ง 	
(๒) ระบบข้อมูล	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูล ๓ ฐาน - สอบเคส + นำเสนอ 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอ สปถ.ได้ทุกเดือน - ขาดข้อมูลประกอบกระบวนการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ขาด core team ระดับอำเภอ - ยังทำงานไม่ต่อเนื่อง - เพิ่มเลขาฯ ร่วม นวก. สสอ.
(๓) แผนงาน / เจ้าภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเวทีร่วมกับ สปถ.อปท. เพื่อให้พัฒนาแผนงาน โดยใช้เครื่องมือ 5 ชั้น 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดแนวร่วม / เจ้าภาพ 	
(๔) ระบบกำกับติดตาม		<ul style="list-style-type: none"> - แผนพัฒนากลไก และจัดการความเสี่ยงมีการติดตาม 	